

Format hoofddoelen en inhoud burgerschapsonderwijs voor nieuwkomersvoorzieningen

Onderstaand format is bedoeld als een hulpmiddel. Gebruik gerust een geschikte eigen manier om de inhoud burgerschapsonderwijs van jouw school overzichtelijk weg te zetten.

Hoofddoel: Als leerlingen onze school verlaten, kunnen zij uitleggen wat voordelen en bedreigingen voor een democratie kunnen zijn. <i>(Tip: je kan voor meerdere hoofddoelen kiezen, afhankelijk van de leerlingenpopulatie, visie, maatschappelijke thema's)</i>		
Het hoofddoel past bij het domein/kerndoel: Burgerschap – Kerndoel 20A: de leerling redeneert over het belang van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.		
Leerinhouden: Gedifferentieerd en passend bij van instapfase naar doorgroefase.		
Kennis en inzicht -De leerling weet wat kenmerkend is voor een democratie en kan voorbeelden noemen van voordelen van een democratie. -De leerling weet welke ontwikkelingen of situaties een bedreiging kunnen vormen voor een democratie.	Vaardigheden -De leerling kan in concrete situaties herkennen wat een democratie versterkt of juist bedreigt. -De leerling kan met eenvoudige argumenten uitleggen waarom vrijheid, gelijkwaardigheid en inspraak belangrijk zijn in een democratie.	Houding/attitude -De leerling staat open voor verschillende meningen en perspectieven binnen een democratische samenleving. -De leerling is zich bewust van het belang van democratische waarden en rechten voor zichzelf en voor anderen.
Deze kennis wordt aangeboden door: -Een mini-verkiezing in de klas. Leerlingen stemmen bijvoorbeeld over een gezamenlijke activiteit of klassenkeuze. Vooraf bespreekt de leerkracht wie mag stemmen, of iedere stem even zwaar telt en wat er met de uitslag gebeurt. Daarna vergelijkt de klas dit met een situatie waarin alleen de leerkracht mag stemmen of sommige leerlingen niet mee mogen doen. -Leerlingen benoemen welk voordeel stemmen en inspraak hebben voor een democratie.	Deze vaardigheden worden geoefend door: - Taalengesprekken met stellingen, waarin leerlingen situaties beoordelen en hun keuze onderbouwen. Leerlingen bekijken eenvoudige situatiekaarten over bijvoorbeeld stemmen, inspraak, vrijheid van meningsuiting of uitsluiting. Zij bepalen of de situatie een democratie versterkt of bedreigt en oefenen met de zin: "Ik denk dat dit de democratie versterkt/bedreigt, omdat ..."	De leerkracht stimuleert door: -Ruimte te bieden voor verschillende perspectieven en leerlingen uit te nodigen hierover na te denken. - Nieuwsgierigheid te stimuleren met open vragen, zoals: <i>Waarom is het belangrijk dat iedereen mag meepraten?</i> en <i>Wat kan er gebeuren als bepaalde groepen niet mee mogen doen?</i> -Concrete, herkenbare situaties te gebruiken waarin democratische waarden zichtbaar zijn of onder druk staan. -Een veilige setting te creëren waarin leerlingen verschillende opvattingen kunnen onderzoeken.
Dit bieden we aan in:	Startperiode en instroommomenten: -Op twee momenten in het jaar worden deze doelen aangeboden, zodat iedere leerling in de nieuwkomersvoorziening dit aanbod ontvangt (zo concreet mogelijk plannen). Bijvoorbeeld rond Prinsjesdag of wanneer er verkiezingen zijn in Nederland of een van de andere landen waar de leerlingen betrokken bij zijn. -Thema's rondom samenleven, vrijheid, regels en rechten: Sluit aan bij (selecteer specifieke projecten/thema's van Wereld vol woorden of Horen, Zien en Schrijven). -Doorlopend in het pedagogisch klimaat: Sluit aan bij (selecteer specifieke projecten/thema's van de SEL-methode).	
Hoe weet je dat het doel bereikt is/zichtbaar door:	-Observaties tijdens gesprekken. -SEO-lijst/vragenlijst welbevinden en veiligheid/kindgesprekken. -Leerlingenproducten (tekeningen, posters, collages). Tip: differentieer in Nederlandse taal en thuistaal, maak gebruik van visuele ondersteuning, steunzinnen en thuistaal waar mogelijk en denk aan de mogelijkheden voor het bieden van taalsteun.	